

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 16.

22de april 1900.

26de aarg.

Første gang paa fløter.
[Forts. fra no. 15.]

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstod. I pakker til en adresse paa over 5 eksemplarer leveres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende reaktionen af Bladet sendes til Rev. D. P. Bangsnes, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspektionen, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Bemærkninger til bibelhistorien stykke 65.

“Lad os ikke elske med ord, ei heller med tunge, men i gjerning og sandhed” (1 Joh. 3, 18).

Den barmhjertige samaritan.

I lignelsen om den barmhjertige samaritan har den herre Jesus givet os svar paa det spørgsmaal: hvem er min næste? og hvad kræver næstekjærlighedens bud af mig?

Unledningen til lignelsen. En striftklog, en som var kyndig i den hellige skrift, spurgte Jesus: “Hvad skal jeg gjøre, forat jeg kan arve det evige liv?” Denne mand spurgte ikke Jesus om dette, forbi han gjerne vilde faa vide, hvorledes han kunde blive salig. Han spurgte, siger bibelen, for at friste Jesus. Han vilde prøve Jesus, om han kunde give det rette svar paa dette vigtige spørgsmaal.

Dette forstod ogsaa Jesus. Derfor stiller nu Jesus spørgsmaal til den striftkloge og siger: “Hvad staar derom i loven?” Det var ved loven denne mand mente, at han skulde blive salig. Derfor spører Jesus ham ind i loven, forat han kunde tænke vel over, hvad loven kræver af menneskene; saa fik han ogsaa tænke paa, om han havde gjort, hvad loven kræver.

Hvad loven kræver, det vidste den striftkloge. Men, siger Jesus, gjør dette saa skal du leve. Det er ikke nok, at man ved, hvad loven kræver. Skal vi blive salige ved loven, maa vi ogsaa gjøre, hvad loven kræver; ikke blot en del, men alt. “Forbandet er den, som ikke bliver ved i alt det, som er skrevet i lovens bog, saa at han gjør det.” Derfor er ogsaa en eneste synd nok til at forðømme os. Thi den, som har gjort om bare en eneste synd, har ikke holdt loven, og kan derfor ikke blive salig ved loven.

Den striftkloge følte vist brodden af Jesu ord: “gjør dette.” Men han vilde ikke gjerne give tabt for Jesus, hvem han var kommen for

at friste. Saa søger han en udflugt i det spørgsmaal: “Hvem er da min næste?” Han mente vel, at det var ikke saa let at afgjøre det spørgsmaal. Saa fremsætter Jesus lignelsen som svar paa spørgsmaalet.

Et menneske gik fra Jerusalem ned til Jeriko. De første, som traf ham, var røvere. Hvorledes de behandlede sin næste, det hører vi. De stamslog ham og røbede fra ham alt, han havde. Der er mange, som behandler sin næste paa den maade. Alle, som gjør uret mod sin næste, f. eks. stjæler fra ham eller lyver paa ham og berøver ham hans gode navn og rygte eller paa anden maade gjør ham sorg og bebrøvelse, de besvarer Kjærlighedsbudet paa samme maade som røverne.

En prest fik se den plyndrede mand ligge der. Han gjorde ham intet ondt. Holdt han saa kjærlighedsbudet? Der er mange, som tror det, at naar de bare ikke gjør noget ondt mod nogen, saa har de ingen synd. Det samme mente jo ogsaa levitten, som var prestens medhjælper. Begge disse havde vel et vigtigt erende at udføre i Jerusalem. De skulde vel tjene i templet. De kunde ikke lade sig opholde af dette menneske, som laa der. Hvem kunde vide, hvad slags menneske det var? Saa mente de nok, at de havde god grund til at ham forbi. Naar kjærligheden mangler i hjertet, har man let for at finde paa undskyldninger for ikke at komme sin næste til hjælp i nøden.

Men saa kom en samaritan forbi. (Da den striftkloge hørte Jesus nævne en samaritan, tænkte han vist: ja, af ham kunde da den plyndrede jøde ikke vente sig noget godt; thi jøder og samaritaner var bitre fiender). Hvad gjør saa denne samaritan? Han ynkedes inderlig over ham. Hans hjerte følte medlidenshed med ham. Den rette kjærlighed sidder i hjertet. Men den blev ikke siddende der. Han tog sig af ham, lægede hans saar. Hans kjærlighed viste sig i gjerning. Han satte ham op paa sit eget dyr og førte ham til herberge. Selv gik han tilføds. Han var villig til at ofre noget for sin næste. Han pleiede ham. Han tænkte ikke som saa: nu har jeg gjort mitt, nu kan andre gjøre resten. Nei, saalænge der var noget at gjøre for ham, gjorde han det. Og da han selv maatte gaa fra ham en stund, sørge han først for, at den nødlidende kunde faa den pleie, han trængte til.

Saa spører Jesus den striftkloge: “Hvem af disse viste sig som den ulykkeligens næste?”

Der kunde jo ikke blive mere end et svar.

Men, siger Jesus, gik du hen og gør lige-
saa. Da har du besvaret spørgsmaalet: hvem
er min næste? naar du har besvaret det saa-
ledes, som den barmhjertige samaritan gjorde.

For ham var der ikke noget spørgsmaal om,
enten den uhyggelige var ham kjendt eller ukjendt,
jøde eller samaritan, ven eller fiende. For ham
var det nok, at han var et menneske, som
trængte til hans hjærlighed og hjælp.

Enhver saadan er vor næste, hvem vi skal
elske som os selv. Har vi gjort det altid og
mod alle, saa har vi holdt budet: du skal elske
din næste som dig selv. Har vi ikke gjort det
altid og mod alle, saa er vi synderne mod Guds
bud. Da trænger vi saare meget til hans
hjælp, der kom som den barmhjertige samaritan
til os alle og forbarmede sig over os i vor nød
og hjælpeløshed, vor kjære herre Jesus Kristus.
Men "har Gud saaledes elsket os, da er ogsaa
vi skyldige at elske hverandre" (1 Joh. 4, 11).

"Hvem er da min næste?"

(Lut. 10, 29.)

Da dr. Skinner engang gjorde indsamling
til missionen, blev han af en rig godsseier mødt
med det svar: "Jeg giver kun til indremis-
sionen; thi jeg ønsker mine gaver anvendt til
bedste for mine naboer." "Hvem anser De da
for deres naboer?" spurgte Skinner. "Natur-
ligvis dem, hvis eiendomme støder op til min",
var svaret. "Hvor stor er da deres eiendom?"
"Omtrent 400 maal jord" (100 acres). "Men
hvor langt strækker den sig i dybden?" "Det
har jeg aldrig tænkt paa; men det maa vel være
til jordens midtpunkt." "Med hvis land støder
den da sammen der?" "Det maa da vel være
med deres, som bor overfor mig paa den anden
side af jorden." "Da træffer det sig særdeles
helbig", sagde dr. Skinner, "thi det er kineserne,
og det er netop for missionen blandt dem, jeg
gør indsamling idag."

Ja, du har elsket verden saa,
at før den skulde blive
fordømt og ganske undergaa,
din søn du vilde give,
som døden led i alles sted,
for alles synd at bære;
jeg derfor er i tallet med,
des ske dig evig ære!

B. C. v. Hoffens barnehistorier.

"Dyppedagen."

(Slutning.)

"Ja, din sluft, hvorfor passede du ikke paa
og tog imod mig?" sagde hun leende og tog
Svante i begge ørene, som om hun vilde russe
ham dygtig, men gav ham istedet et kys paa
panden.

"Men en god og velstjernet jul ønsker jeg dig
nu alligevel, din kjæreste", tilføjede hun.

"Velkommen, kjære tante Barbara!" løb det
i det samme i døren, og ind traadte kapteinen.

"Se, der har vi jo papa selv! Goddag, min
kjære kaptein!"

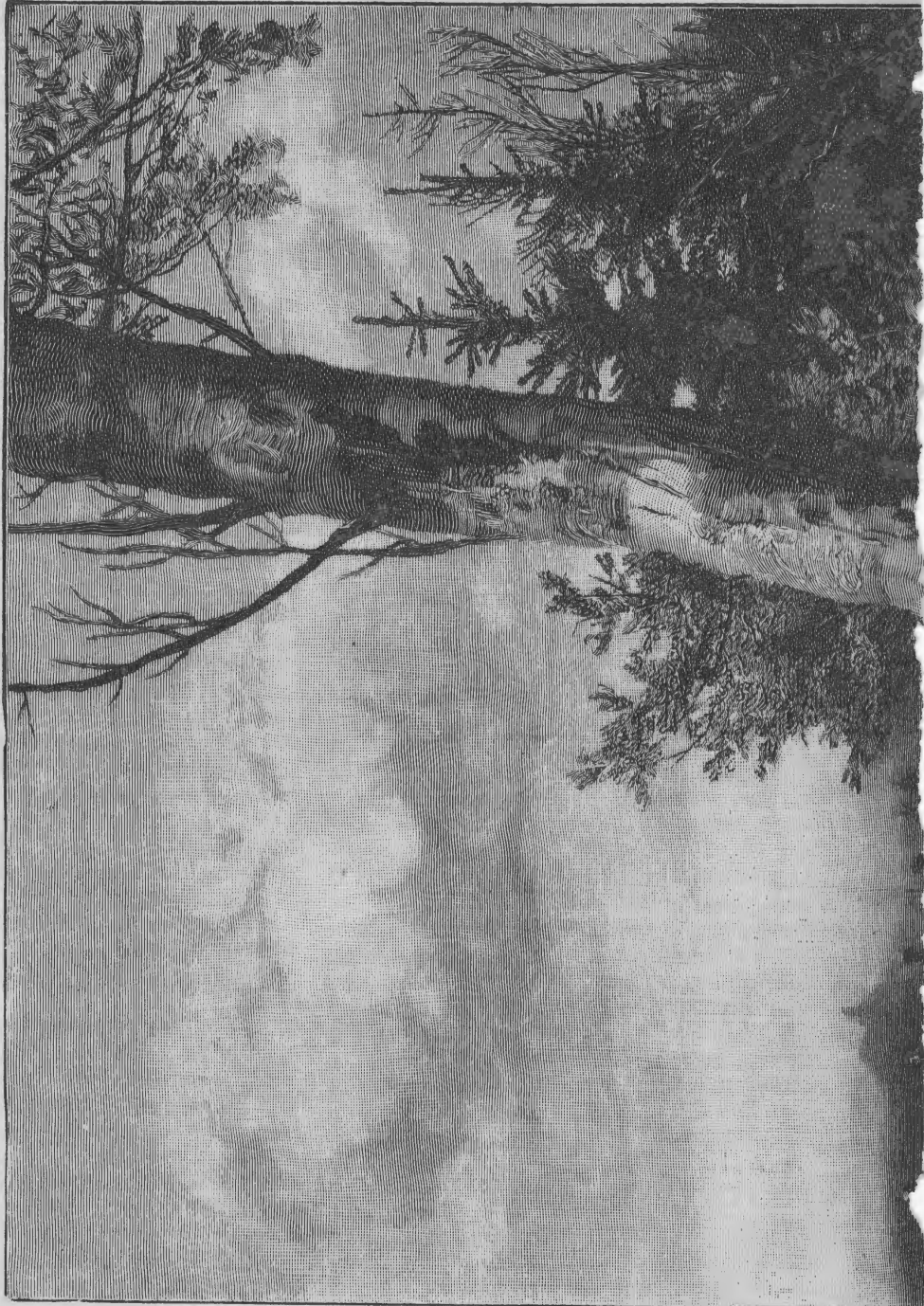
Nu beklede man de sebbanlige hilfener og
ønskede hinanden glædelig jul, hvorefter kap-
teinen med tante Barbara under armen gik
i spidsen for toget til kjøkkenet, hvor vertinden
mødte dem med et venligt og fornøjet: "Vel-
kommen, mine venner!"

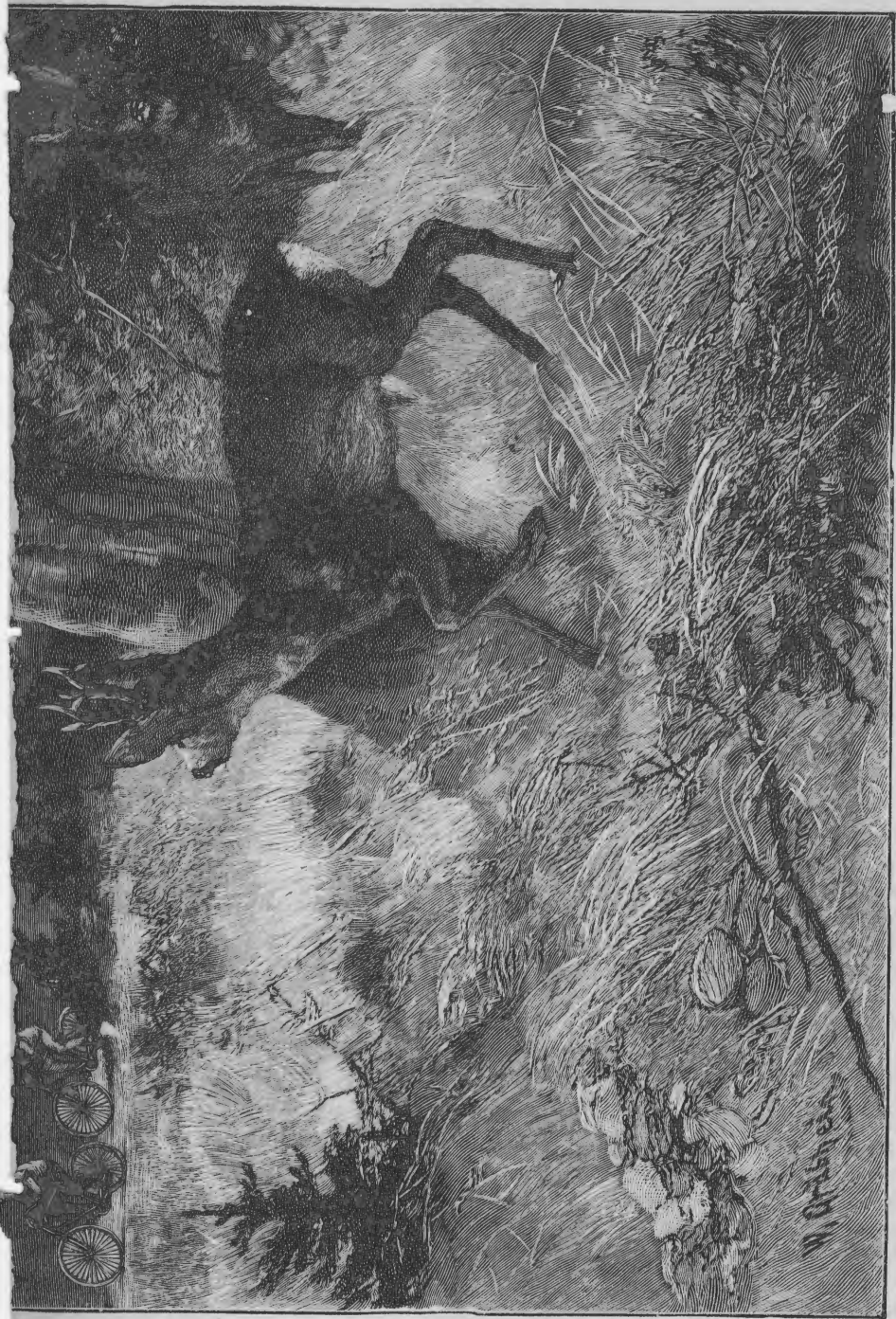
Men i kjøkkenet var der flere gæster at hilse
paa. Husbondskarlén med kone og børn var
ogsaa indbudne til at deltage i maaltidet. Det
var takkelige og bestedne mennesker, som med
rolig værdighed tog imod den ære, der vistés
dem. Børnene, Marie og lille Karl Johan,
var klædt i nye, hjemmestavede klæder og vaskede
og kjæmmede med en grundighed, som viste, at
deres mor hverken havde sparet møie eller
sæbe; men saa var de ogsaa stinnende. Og
velopbragne var de ogsaa, for de neiede og buk-
kede, tog i haanden og takkede, aldeles som
deres mama sagde, de skulde gjøre.

Da ogsaa disse hilfener var overstaaede,
klappede kapteinen i hænderne til tegn paa, at
bordbønnen skulde læses. Og saa begyndte
gildet.

Da vi ikke faar noget med af alt det gode,
der vankede, vil vi ikke opholde os længe i mad-
lugten i kjøkkenet, hvor Svante var den ivrigste
i at dyppe, trods tante Barbaras formaninger;
hun bad ham forgjæves tænke paa, at han var
stabt som et menneske og ikke som en struds,
for en strudsens hals syntes hun den maatte have,
som skulde fordøje al den tunge mad, han lagde
i sig.

Paa Strøm gjorde derimod disse ord ei
dybt indtryk, saa meget mere som han ved sit
første forsøg paa at dyppe brændte sine fingre.
Og da han derpaa betænksomt spurgte tante
Barbara tilraads om, hvad hun mente der var

Peace for Myself.

lettest at fordøje, ribbenspær eller perleslytte, — fandt den gode dame, at han var en særdeles dannet og hyggelig ung mand og lobede ham i stilhed, at om saa galt skulde hende, at han skulde forspise sig i julen, saa skulde han saa af hendes egne draaber, som hun selv havde lavet, og som var aldeles fortræffelige. Strøm bukkede og takkede, men rødmede op over ørerne, da han sagde denne velvilje troede at merke en vis mistro til sit maadehold.

Det var ikke frit for, at den tunge middag og det sterke juleøl dæmpede Svantes livlighed noget, saa at han til og med foreslog Strøm, at de skulde gaa op paa deres værelse og hvile lidt paa forhaand, siden de skulde saa tidlig op næste morgen for at rejse til kirke og høre froprædikenen. Strøm smilte nebladende over denne barnlige beregning, men fulgte dog med, og det varede ikke længe, før hans meget lydelige snorken forraadede, at han ogsaa havde nebladt sig til at tage en liden middagslur.

Ja, saa liden blev den ikke heller; for det var alt mørkt, da de vattedes af gamle Lotte, som raabte ind ad døren:

“Nu maa I vaagne.”

“Er heftene for døren?” spurgte Svante søvndrukken og gned søvnen af øinene.

“Na nei, der er tændt, ved jeg, det brænder i —”

“Brænder det?” afbrød Strøm forfærdet og for op af sengen.

“Hvor?”

“I juletræet naturligtvis.”

Nu var Svante Ihsaaagen og havde faaet friske kræfter.

“Stynd dig, Strøm”, raabte han leende og strøg af en fyrstikke; “brand er det jo ikke, men det hæfter alligevel. Hvor er haarbørsten? Staa nu ikke der og vend og brei saalænge paa luggen din! du er vakkert nok, som du er. Ikke sandt, Lotte?”

Men Lotte var borte.

Efter i en hast at have børstet sig og rettet paa skjortekraven og manschetterne stormede Svante nedover trappen, fulgt af Strøm, der tog det mere findig.

Døren til salen sloges op, og der stod juletræet i al sin glans og herlighed, og ved orgelet sad moderen og spillede et vakkert forspil til en julefalm.

Svantes øine tindrede omkap med Ihsene, og selv Strøm saa barnslig glad ud; han glemte aldeles sin værdisghed. En glad og høi-

tidelig stemning hvilede over hele selstabet. De høitidsklædte tjenere var ogsaa tilstede, og i fælles for istemtes den gamle julefalm:

Fra himlen til os kommet er
et bud, som fred til jorden bær,
stor fryd I skulle saa høre o. s. v.

Svante opførte sig meget stilfærdig og pent under denne alvorlige indledning. Jeg vover vistnok ikke at paastaa, at han fuldt ud stattede dens bethyning, eller at hans tanker uafburdt var fæstede ved det store glædesbudskab, som forkyndtes for Betlehems hyrder af de himmelske hærstarer, dog — ganske uberørt deraf var han ikke i denne stund.

Men da orgelets toner tie, da salmeværgerne lagdes bort, og samtalen atter begyndte at komme igang, kom der liv i Svante.

Det var ham, som skulde dele julegaverne ud til folkene, og nu kom det for dagen, at han ikke blot havde ødslet med papir og lak ved indpakningen, men at han ogsaa havde forsynet pakkerne med vers og meget djerpe rim.

Nogle af versene var vistnok af Strøm; men skjønt disse unegtelig var mere polerede, gjør det mig ondt at sige, at de ikke nød den paafjønelse, som den unge forfatter havde ventet, mens derimod Svantes vatte megen munterhed. Især ojrde et vers med et par banter til malkepigen megen Iffe. Det lød:

“Til at trække paa klørerne,
naar du klapper tjørene.”

Da uddelingen til tjenestefolkene var forbi, og disse meget fornøiede havde trukket sig tilbage, var det Svantes tur at hofte, og ikke Svantes alene. Det var rigelige julegaver og nok til alle. Noget nærmere redegjørelse for deres mængde og bestaffenhed vover jeg ikke at indlade mig paa. Det, som mest glædede Svante, var et par amerikanske støiter. Strøm var især taknemmelig for et ubmerket leksikon, men betragtede dog med endnu større velbehag et par uldførede kastorhandsker, som skulde befri ham fra den nødvendighed at gaa i froprædiken med sine grønne fingerbanter.

Endnu var der dog en fornøielse tilbage, som det var Svante meget om at gjøre ikke at forsømme. Han maatte nemlig nødvendigvis være med, naar folkene rimede for grøden; thi ogsaa denne gamle stik overholdtes her paa gaarden.

For dem, som ikke ved, hvorledes dette gaar til, er det vel bedst at opløse om, at enhver, inden han faar smage paa julegrøden, skal rime to linjer i det mindste paa staaende fod, og i visse linjer maa ordet grød forekomme. I almindelighed begynder visse grødrim med en opløsning om, at "denne grød er kogt i en gryde og ikke i" — og saa nævnes en eller anden gjenstand, som umulig kunde have været brugt til at koge grød i, men som kan skaffe rim til næste linje, i hvilken der ofte forekommer en personlig hentydning eller ogsaa en almindelig bemærkning.

Da Svante kom ud i kjøkkenet, hvor folkene sad ved bækket bord, blev der megen munterhed.

"Nu faar vi hjælp!" raabte en af gutterne, hvis tur det just var at rime for grøden, og som plaget af det uvante tankarbejde holdt sig fig for panden.

"Nei tak, snaf for dig selv, Hans."

"Jeg er ikke oplært til det", svarte Hans, strøg sig over munden med bagen af haanden og fastede et længselsfuldt blik paa den lætre grød.

"Se saa: denne grød er kogt i en gryde", begyndte Svante og gav ham et venstabeligt puf i ryggen.

"Ja, saa meget ved jeg og", sagde Hans pustende, men pludselig stak han fteen i grøden og sagde:

"Denne grød er kogt i en gryde og ikke i et laag. Stal jeg rime, maa jeg vist ha' fat i en bog."

"Prægtigt!" raabte Svante leende, og Strøm gav ogsaa et opmuntrende: "Bravo!"

Med større eller mindre møje fremloftedes nu opløsninger om, at grøden var kogt hverken i et "flaver", med rim:

"Den, som er begyndt, vil gjerne ha' mer", eller i "en violin", som naturligtvis rimebe paa lætter og sin o. s. v.

Endelig havde alle rimet unbtagen kofkepigen, som besteden holdt sig henne ved gruen og ikke vilde tage plads ved bordet.

"Nu skal Stine frem og vise sig paa stram line", raabte Svante og tog hende i armen.

"Na nei, lad mig være!" bad hun og strittede leende og smigret imod; men frem maatte hun, og op paa en stol ved bordet kom hun ogsaa, men det maa siges, at det mere var haandkraft end Svantes overtalelsesevne, som overbandt hende.

"Kofkepigen maa vel bedst vide, hvad grøden er kogt i", bemærkede Strøm. Og hun vidste det nok, hun, som havde maattet staa saa længe og røre i gryden. Baade en og to gange tørrede hun sit ophebede ansigt med forklæbet; men saa sagde hun med en forlegen latter:

"Denne grød er kogt i en gryde og ikke i en bante, vi synes alle saa godt om Svante."

"Ja, det er sandt det", istemtes flere stemmer, og de, som ingenting sagde, nikkede.

Og saa var det forbi med den "bøppedagen".

Heller æsel end præst.

En thst præst var en dag paa besøg hos en embedsbroder. Mens de ibrig samtalte, aabnedes døren til studerværelset, og den lille Frits kom grædende ind. Uden at agte paa den fremmede sprang han lige hen til sin fader og sagde: "Far, jeg vil heller være æsel end præst."

"Hvad mener den lille?" spurgte den fremmede. Ved nærmere undersøgelse fik de rede paa sammenhængen. I barnetammeret legte husets hørn "den barmhjertige samaritan". Lille Julie var manden, som var falden blandt røvere. Ved siden knælede Lybia og gjød olje og vin i saarene. Hun var den barmhjertige samaritan. Maks var leviten, Frans verten, og Johannes var æsel, som var den syge til herberget. Den lille Frits havde nu gjentagne gange været præsten, "som gif forbi", og dette var ham tilfidsst saa modbydeligt, at han heller ønskede at være æsel end præst.

Ingen klædning passer den kristne bedre end samaritanklædningen.

Ran menneskenød dig ikke røre,
bør du ei menneskenabnet føre.

Ikke fristelsen, men samtykke i denne, gjør os skyldige.

Samaritaneren tjente Gud bedre paa landeveien ved sin tjærlighedsgerning end præsten og leviten i templet.

En farlig krabat.

Sn tid før sidste jul fik man i Sondon anledning til at se et eksempel paa, hvilket vældigt dyr en elefant er. Man havde i længere tid i det bekjendte krystalpalads fremvist en hjempeelefant, som bar navnet „Eger.“ Men saa fandt det store dyr en dag paa at bryde sig ud og tage sig en spadseretur nedigjennem en af gaderne. Og da den kom til enden af gaden, lagde den sig ned.

Dens vogtere var naturligtvis løbet efter den og forsøgte paa enhver maade at faa den hjem, men hverken slag eller klap, hverken skjend eller gode ord hjalp; elefanten vilde ikke hjem, og da den først havde lagt sig, foretrak den at blive liggende, hvor den var.

Efterhaanden havde der samlet sig en umaadelig menneskemasse; færdselen i gaden blev hindret, og politiet maatte tage sig af sagen.

Man besluttede tilsidst at hente et par taugue, som man bandt om elefantens svære tænder, og paa et bestemt tegn skulde en hel del sterke hænder trække i for om mulig paa den maade at faa hjødmassen til at lette paa sig.

En—to—tre! Man halede i af alle

kræfter, men — taugene gik tvært over. Rigtignok havde det den følge, at elefanten lettede paa sig, dog langt ifra for at følge hjem, men for i forbitrelse at oversprøtte folkehoben med hele ladninger af gadesøle, hvormed den fyldte sin snabel.

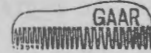
Til sidst maatte man for det første opgive forsøget paa at faa den væk. Gaden blev spærret, og seks politibetjente holdt natten igjennem vagt over denne hjempestiftelse af et dyr, som havde fundet paa at slaa sig ned i verdenshøens gader.

Men endelig fik man da bugt med dyret; Som tænkeligt kunde være var elefanten begyndt at føle en smule sult, og det var allfor fristende, da et rigeligt maaltid med dens aller kjæreste yndlingsretter blev stillet foran den. Men havde den tænkt at faa spise dem straks paa selve stedet, tog den fejl; vilde den faa nyde de deilige sager, maatte den pent følge med hjem, og det gjorde den ogsaa straks uden at tænke paa nogen modstand. Snart var den atter indenfor sin hviloftede bolig, og dens vogtere havde faaet en lærepenge om at passe bedre paa den for fremtiden.

Dyl. paa billedgaade i nr. 14.

Karl den 12te faldt under Fredrikstens beleiring

Billedgaade.

N S ner ner

